

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden (RP 178/2021 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Terhi Salmela, justitieministeriet
- konkursombudsman Helena Kontkanen, konkursombudsmannens byrå
- advokat Robert Peldán, Finlands Advokatförbund
- professor Tuula Linna.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Helsingfors förvaltningsdomstol
- Utsökningsverket
- Finlands näringsliv rf
- Finanssiala ry
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden ändras så att det till lagen fogas bestämmelser om den användaravgift som ska tas ut för ärendehanteringssystemet hos konkursbon och gäldenärer som är föremål för företagssanering. Med avgiften finansieras kostnaderna för användning och förvaltning av ärendehanteringssystemet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2023.

Betänkande LaUB 14/2021 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och är lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ändringsförslagen och kommentarerna nedan.

Ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden (Kosti) är ett elektroniskt verktyg för konkurs- och företagssaneringsärenden som förvaltas av konkursombudsmannen. I lagen om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden (667/2019) föreskrivs det om förvaltning av systemet och om ansvar, åtkomsträttigheter samt uppgifter och handlingar som ska föras in i systemet.

Kosti-systemet är indelat i två delar med avseende på datainnehållet och användningsändamålet. Syftet med den första delen är att förmedla information till konkursombudsmannen för övervakning av konkursförvaltningen och saneringsförfarandet (Kosti-övervakning). Syftet med systemets andra del är att boförvaltare i konkursärenden och utredare i företagssaneringsförfaranden samt borgenärer ska kunna förse varandra och gäldenären med handlingar som rör förfarandena (e-tjänsten Kosti). Också gäldenärer kan via systemet sända vissa handlingar som hänför sig till förfarandet till andra parter. Det är obligatoriskt för boförvaltare och utredare att använda systemet.

Hittills har användningen av Kosti-systemet varit avgiftsfri för parterna. I propositionen föreslås att det ska tas ut en användaravgift på 230 euro för användning av ärendehanteringssystemet av konkursbon och av gäldenärer som är föremål för företagssaneringsförfarande. Avsikten är att täcka den andel av kostnaderna för användningen och förvaltningen av ärendehanteringssystemet som beräknas uppstå till följd av den e-tjänst som tillhandahålls parterna (e-tjänsten Kosti).

Regeringens proposition hänför sig till konkursombudsmannens pågående informationssystemprojekt, där ett reviderat ärendehanteringssystem tas i bruk. Syftet med det reviderade ärendehanteringssystemet är att åstadkomma ekonomiska besparingar för användarna med hjälp av utveckling av arbetsmetoderna och en elektronisk serviceplattform.

Lagutskottet stöder vidareutvecklingen av Kosti-systemet, eftersom det är viktigt att det elektroniska verktyget så väl som möjligt betjänar både konkursombudsmannens tillsynsuppgift och behovet av att sköta ärenden för de parter som använder systemet. I propositionen bedöms det att det reviderade systemet i betydande grad kommer att förbättra egenskaperna hos ärendehantering och på så sätt också generera mervärde för användarna (se RP, s. 4). De ekonomiska fördelar som uppnås beräknas vara större för de aktörer som berörs av användaravgiften än kostnaderna för avgiften (s. 5 och 8). Användaravgiftens belopp är också skäligt, och de kalkyler som ligger till grund för avgiften beskrivs på behörigt sätt i motiveringen till propositionen (se RP, s. 6–8). Utskottet anser att de ovannämnda omständigheterna talar för att kostnaderna för användningen och förvaltningen av systemets e-tjänst del på det föreslagna sättet också ska riktas till dem som använder systemet.

I propositionen betraktas användaravgiften som en skatt (s. 5, 16 och 17). En annan sak som talar för uppfattningen att avgiften är en skatt är, utöver de omständigheter som anges i propositionen, att det också hör till konkursombudsmannens lagstadgade uppgifter att tillhandahålla och förval-

Betänkande LaUB 14/2021 rd

ta e-tjänsten Kosti och att sörja för systemets funktion (1 §). Således handlar det om finansiering av lagstadgade myndighetsuppgifter när kostnaderna för användningen och förvaltningen av systemet riktas till dem som använder systemet.

DETALJMOTIVERING

Lagen om ändring av lagen om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden

9 a §. Användaravgift och hur avgiften påförs. Enligt 1 mom. påför konkursombudsmannen en användaravgift för ärendehanteringssystemet för ett konkursbo, när domstolen har fastställt utdelningsförteckningen på det sätt som avses i 13 kap. 14 § i konkurslagen (1 punkten) och för en gäldenär som är föremål för företagssanering, när domstolen har fattat ett i 77 § i lagen om företagssanering avsett beslut om fastställande av ett saneringsprogram (2 punkten). Användaravgiften påförs således först i det skede av förfarandet när det råder klarhet om konkursboets eller saneringsgäldenärens ekonomiska ställning och det utifrån detta är känt att konkursboet eller företagssaneringsgäldenären i princip har en faktisk möjlighet att klara av betalningen. Utskottet anser att förslaget är motiverat och ändamålsenligt, eftersom det inte är vettigt att påföra en användaravgift om konkursboet eller saneringsgäldenären är insolvent eller har otillräcklig betalningsförmåga.

I 2 mom. föreskrivs det att användaravgiften är 230 euro. Enligt propositionsmotiven tas avgiften ut en gång (s. 7). Utskottet anser att det för tydlighetens skull är motiverat att detta uttryckligen ska framgå av bestämmelsen. Utskottet föreslår därför att momentet kompletteras med en mening om saken.

9 d §. Sökande av ändring i avgiftsbeslut. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om sökande av ändring i beslut om användaravgift. I paragrafen föreslås det inte att ändring ska få sökas i beslut om att avstå från att ta ut en användaravgift enligt 9 b §. Denna lösning motiveras inte i propositionen, men enligt den kompletterande utredning som utskottet fått från justitieministeriet beror detta på att de situationer där konkursombudsmannen avstår från att ta ut användaravgift är noggrant avgränsade i det föreslagna 9 b § 1 mom. Det kan handla om att konkursboets tillgångar inte räcker till för att i slutredovisningen betala alla konkursboets skulder (1 punkten) och situationer där en gäldenär som på grundval av fastställandet av ett saneringsprogram har påförts en användaravgift försätts i konkurs (2 punkten). Det är fråga om situationer där det efter att avgiften påförts framgår att avgiften inte kommer att betalas. Konkursombudsmannen har inte prövningsrätt i ärendet utan ska avstå från att ta ut avgiften om de förutsättningar som anges i lagen uppfylls. Enligt den kompletterande utredningen är konkursombudsmannens beslut om att avstå från att ta ut användaravgift dessutom förenligt med den avgiftsskyldiges intresse, och det finns inte någon som skulle ha behov av söka ändring i det. I ljuset av den kompletterande utredningen anser utskottet det motiverat att ändringssökandet gäller avgiftsbeslut.

9 e §. Verkställighet av användaravgift. Enligt den föreslagna paragrafen är användaravgiften direkt utsökbar, och bestämmelser om indrivning av avgiften finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Utskottet konstaterar för tydlighetens skull att bestämmelserna i

Betänkande LaUB 14/2021 rd

den allmänna lagen om verkställighet av skatter och avgifter kompletterar de föreslagna bestämmelserna om användaravgift. Av bestämmelserna i den lagen ska tillämpas bland annat bestämmelserna om indrivning genom utsökning innan ett beslut har vunnit laga kraft (4 §), ansökan om utsökning (5 §), avbrytande av verkställighet (12—19 §) och preskription (20—21 §).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 178/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden

I enlighet med riksdagens beslut
föreslås till lagen om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden (667/2019) nya 9 a–9 e § som följer:

9 a §

Användaravgift och hur avgiften påförs

Konkursombudsmannen påför en användaravgift för ärendehanteringssystemet för

- 1) ett konkursbo, när domstolen har fastställt utdelningsförteckningen på det sätt som avses i 13 kap. 14 § i konkurslagen,
- 2) en gäldenär som är föremål för företagssanering, när domstolen har fattat ett i 77 § i lagen om företagssanering avsett beslut om fastställande av ett saneringsprogram.

Användaravgiften är 230 euro. Avgiften tas ut endast en gång av konkursbon och gäldenärer som är föremål för företagssanering.

9 b §

Avstående från uttag av användaravgift

Konkursombudsmannen ska avstå från att ta ut en påförd användaravgift, om

- 1) konkursboets tillgångar inte räcker till för att i slutredovisningen betala alla de konkursboets skulder som avses i 16 kap. 2 § i konkurslagen,

Betänkande LaUB 14/2021 rd

2) en gäldenär som på grundval av fastställandet av ett saneringsprogram har påförts en användaravgift försätts i konkurs.

En användaravgift som redan betalats återbetalas inte.

9 c §

Förfallodag för användaravgiften samt dröjsmålsränta

Användaravgiften förfaller till betalning 30 dagar efter det att fakturan har skickats.

Konkursombudsmannen kan förlänga betalningstiden på begäran av boförvaltaren, om konkursboet inte har penningmedel för betalning av avgiften när den förfaller till betalning.

På användaravgiften löper ingen dröjsmålsränta.

9 d §

Sökande av ändring i avgiftsbeslut

Omprövning får begäras av beslut om användaravgift. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

9 e §

Verkställighet av användaravgift

Användaravgiften är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av avgiften finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på sådana konkurser där domstolen efter ikraftträdandet av denna lag fastställer utdelningsförteckningen på det sätt som föreskrivs i 13 kap. 14 § i konkurslagen (120/2004), och på sådana företagssaneringsförfaranden där domstolen efter ikraftträdandet av denna lag fattar ett i 77 § i lagen om företagssanering avsett beslut om fastställande av ett saneringsprogram.

Betänkande LaUB 14/2021 rd

Helsingfors 18.11.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Leena Meri saf
vice ordförande Sandra Bergqvist sv
medlem Hanna Huttunen cent
medlem Marko Kilpi saml
medlem Jari Kinnunen saml
medlem Antero Laukkanen kd
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Mari Rantanen saf
medlem Suldaan Said Ahmed vänst
medlem Mirka Soinikoski gröna
medlem Sebastian Tynkkynen saf
medlem Matti Vanhanen cent
ersättare Tuomas Kettunen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.